

je na českega poslanca Cukra pognal psovko, katero so v stenografnem protokolu menda z ozirom na njeno nedostojnost izpustili. Dobro, če so jo tako zagrebli, pa izrekla se je bila (sikofanten). Ministerskega predsednika je meni nič, tebi nič, spravil v dotiko s cinizmom, nas Slovence pa je opsoval rabeč besedo: „Windische.“ (Posmehovanje na levi.) V pojasunjenju bodi visokej zbornici povedano, da ima beseda „Windischer“ v ustih narodnega nasprotnika, kakoršen je g. Ausserer, za Slovence tisti zaničevalni pomen, kakor za Nemca beseda „švob“ v ustih nadutega Madjara. (Res je: na desni, — posmehovanje na levi in klici: ni res.) Isti g. Ausserer smešil je tudi naš narod slovenski navajajoč nek dogodek, ki je se baje vršil pred okrožno sodnijo Celjsko. Nekemu slovenskemu zločincu so predčitali v „novoslovenščini“ spisane sestavek. Zločinec odkloni rekoč: Tega ne razumem, to je nemško! No, kaj sledi iz tega? Kaj druga, nego, da zločinec tudi nemški ni znal, da torej nobenega jezika ni prav razumeval, ne slovenskega pa ne nemškega. (Posmehovanje na levici.) S tem pa je dokazano, da je ovi zločinec bil ubog trap, ki je zahajal v sedanjo novo šolo nemčevalnico! (Zopet posmeh na levi — pritrjevanje na desni.) V teh šolah se človek ne nauči nobenega jezika prav, ne nemškega pa ne slovenskega. Na zadnje ne zna nobenega. To so šole beznice za vzgojo bebecv in trapezev. (Bravo! bravo! na desni.)

Djal je tudi, da slovenščina ne sodi za književni jezik. Ljubi Bog, kaj to briga g. Aussererja? Če res naš jezik ni za književnost, bodi zadovoljen, saj bode tako nas hitreje in lažje ponemčeval, za kar toliko gori. Sicer pa družba sv. Mohorja prav sedaj dela priprave, da svojim 32.000 družbenikom letošnjim razpošlje 192.000 knjig. G. Aussererju na grozo ali pouk bodi pristavljeno, da so vse te knjige pisane v novoslovenskem književnem jeziku. (Čujte! in bravo! na desni.) Slovenski narod, čeprav majhen, deluje na književnem polju tako marljivo, da mu statistikarji odkazujejo prvo mesto precej za vrlimi Danci.

G. Ausserer je v svojem govoru tudi rekel: „Ko bi jaz kedaj minister postal.“ Oj ljubi Bog, Ausserer minister!? (Burna veselost.) Kedar se to zgodi, tedaj imamo vedeti, da je v skrivnem razodetju sv. Janeza apostola omenjena „poslednja ura“ nastopila za Avstrijo. On kot minister bi takoj začel Avstrijo trgati in deliti. Saj je sam izpovedal, kako tukaj misli. Delal bi, kakor mesar v mesnici, kedar meso na kose seka in prodava. (Smeh na levi.) No, in tedaj bi res nastopil „finis Austriae“, t. j. konec Avstrije. Vendar gosp. Aussererjevo prorokovanje se meni ne zdi verjetno. Rabil je namreč primero, ki jo na laž stavi. Domisljija njegova peljala ga je v Trst

mimo navtične akademije na globoko morje. Tu stoji ladija, ki je bila ob skalo trčila, da je luknjo dobila, skozi katero voda sili vanjo. kmalu bode morala utoniti. To mu je uboga Avstrija. No, bral in čul sem že mnogokrat, da je najzanesljiveje znamenje, da ladija utone, če jo podgane zapuščajo in bežijo. Toda če po Avstriji pogledamo, ni videti nikakor, da bi jo podgane že zapuščale, marveč čutijo se zelo varne in jim dobro gre! (Klici na levi: kdo so te podgane?) Mislim torej, da bode Avstrija še prav dolgo obstajala. (Poslanec Prade: Kdo so podgane, Nemci ali Slovenci? — Klici na desni: mir! — Poslanec Vošnjak: prosim ne izpraševati govornika! — Poslanec dr. Foregger: ali govornik rabi žaljivo pripodobo, moremo ga vprašati. — Poslanec dr. vitez Tonkli: Vi niste predsednik! — Živahni klici na desni: mir!)

Tukaj imamo dokazov, da je opozicija postala nesposobna, da bi prišla državi na krnilo. Grof Taaffe je ta učinek dognal ter si pribavil tako zaslug za Avstrijo. Sedaj bode lažje Avstrijo iz nova urediti.

Dve nalogi postavilo si je ministerstvo precej v začetku pa ji ni moglo srečno rešiti. Ni moglo namreč ne ravnotežja med dohodki in potroški državnimi dognati niti narodov pomiriti in spraviti. Prvo nalogo bi bilo skoro srečno rešilo. Toda stroški za oroženje vojske so jej smoter zaželeni dosegniti zabranili. Narodov pa nikakor ni moglo pomiriti. Borba med narodi razsaja sedaj huje, nego poprej, to pa v obeh polovicah avstrijske države, na Ogerskem ravno tako, kakor pri nas. Moramo pa pravično soditi. Vso krivdo na sedanje ministerstvo zavaliti, to bi ne bilo prav. Bilo je namreč nekoliko takih opovir, katerih ministerstvo ne bi moglo odstraniti niti pri najboljše volji ne. Hočem v naslednjem govoriti o teh opovirah in zadržkih, ki so ob enem uzrok, zakaj narodni prepiri ne prenehajo med nami. Mislim, da tako popolnem opravičim, zakaj glasujem za dispozicijski fond. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Vrba ob rečišču.

Sedaj pač ne velja več menjenje, da stori vrba le ob rečiščih ali že celo v vodi, resnica pa je zato še vse eno, da se nahaja vrbja največ ob rečiščih in poprek na vlažnih krajih. Najbrž pride to od tedi, ker so ga ondi pustili, češ, da dela najmanj kvara. Dokler se vrbje rabi le za ograjo bodi travnikov, bodi zemlje v rečišču, da je ne odnese voda, dotlej to ni krivo. Kjer pa se rabi za pletenje košev in jerbasovine, tam pa seveda ne shajaš več s takim vrbjem.

Prav dobre so ograje iz vrbja posebno še za rečišča, kajti vrbje je mehko ter se prav dobro stisne vkup in tako brani vodi, da ne izpodjeda zemlje. K temu pa še vrbje ne potrebuje posebno veliko strežbe ter raste tako bolj samo ob sebi, kedar se je že v zemlji vtrdilo. Drugače je pa, če še hočeš vrbje le saditi, tedaj je treba že gledati na sadike, da jih ne vduši trava. To se izgodi rado, izlasti če vsadiš le sadike v zemljo ter tiste nič ne pripraviš za nove rastline. Take sadike pač poženo a največkrat je že v malem času po njih.

Kdor hoče ob rečišču imeti dobro vrbje, tako, ki v resnici brani podjedanje vodi, stori dobro, ako celino odpravi, najlezje s tem, da jo obrne. Treba ti je potem vsaj prvo leto obdržati zemljo rahlo in prhko. Ali v tem imaš lahko nevoljo; lahko se namreč zgodi, da pride ravno v tem letu naliv, povodenj ter ti odnese zemljo z vrbjem vred. Pomagaš si pa tu vendar-le še lahko. V to ni treba druga, kakor da raztrešeš med sadike protja ali tudi slamnatega gnoja. To ubrani sadike pa jim še celo nagnoji, nekaj, kar tudi vrbju ni v škodo.

V drugem letu je vrbica, ako je v prvem lepo rastla, že precej trdna ter ima dovolj korenin in je torej že več ne vduši trava. Isto tako pretrpi že tudi kak naliv. Dobro pa ji še stori, ako se poreže okoli nje trava ali tudi poizpiplje, ako je vrbi nedležna.

Drugi koristi ti ne daje vrba, kakor da ji lahko vsako leto obsekaš mlado šibje ter ga porabiš ali že za ograjo ali za koše, košare itd. Treba ti je pa tudi v tem biti opaznemu, kajti šibje ni vselej enako dobro. Po vrhu pa še ti vrba, ki ima šibje, posebno služi v zimi ob rečišču, ako se v njem nakopiči led. Vsled tega bi bilo dobro šibje še čez zimo puščati na vrbi. Tako trpi steblo samo manj in tudi njeno koreninje ostane trdno v zemlji, samo pa bi ji jo led in voda odnesla. Šibje spomladi porezano pa je še tudi za rabo.

Čas, v katerem se šibje naj sname s stebela, trpi od novembra tje do marcija, tedaj odkar zgublja vrbje listje in dokler še ne žene. Tako šibje je za vsako rabo, trpi dolgo in človek ga lahko dobi in porabi v dneh, ko ni drugega dela v toliki meri.

Ali se naj šibje vsako, ali le vsako drugo leto seka? Kolikor uči izkušnja, bode ga brž vsako leto sekati, kajti mlado šibje je žilavo ter se da dobro obdelati, stariše pa je krhko in potlej nekaj ga gre že prvo leto h koncu — tudi, če ga ti ni si snel s stebela.

Sraki smodnika!

Malih ptičic pevk še smo vselej veseli, če se nam tudi zdi, da nam storé škodo. Kako neprijetno je v logu, na polju, v vrtu, ako je tam vse tiho, ako se ne sliši njih žvrgolenje!

Čedalje manj pa je teh, posebno lesnih pevk. Poleg drugih je njih največja sovražnica sraka. Le-ta jim požre mladiče v gnjezdu pa tudi stare tice prenaša nje nikoli siti želodec.

Sraka sicer stavi svoje gnjezdo visoko, do njega more človek težko, še težje pa zaleze njo samo, vendar pa ni nemogoče, da ji pošlješ porcijo smodnika za kožo, če si le kaj izveden lovec. Tak pa, če si da le nekaj truda, pride že do nje. Ker sraka tudi na njivi ne dela nič prida, bode vsak kmetovalec vesel, da se zniža število teh sovražnic, ki prežé na drobne pevčice.

Sejmovi. Dne 20. maja pri sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 21. maja na Črni gori. Dne 23. maja v Loki, pri sv. Lovrencu na Pohorju, v Ulimju, v Središču, Reichenburgu in v Velelju. Dne 25. maja v Dobju, v Ivniku, v Ormožu, v Jarenini, pri sv. Filipu (Kozje), v Rogatcu, v Slivnici pri Mariboru, v Svetincih in Vitanju. Dne 26. maja v Artičah.

Dopisi.

Od sv. Vida na Planini. (Naš prvi maj.)

Vsak človek se veseli radostnega majnika in marsikdo kliče v dolgotrajni zimi s pesnikom:

„Le enkrat daj še majnik zlati,

Da vzorni gledam tvoj obraz!“

Posebno pravi katoličan vsikdar težko čaka na ta lepi mesec, ker je posvečen najlepši med vsemi božjimi stvarmi, Mariji, prečisti Devici. Zlasti pa se je na prvi majnik že davno veselila naša fara, ker je bila ta dan slovesno prenesena v farno cerkev podoba Lurške Matere Božje, katero je 140 cm. visoko krasno izdelal tirolski umetnik g. Ferd. Stuflesser v Grödnju. Že v soboto se je cerkev, kolikor mogoče, dostojno okinčala. Na zvoniku so vihrale lepe zastave in pred cerkvijo je stalo 12 mlajev, okrašenih z zastavicami ter lep slavolok, na čegar eni strani je bilo zapisano: Lurška Mati Božja, prosi za nas! na drugi pa: Bodi pozdravljena nebeška kraljica! Nekako s strahom smo pričakovali nedelje, ker je že več dni bil silen veter, posebno v soboto. Pa ko je v soboto večer zvonov glas ljubko donel: Ave Maria! med gromenjem možnarjev, pristavil je marsikdo svojim navadnim molitvam prošnjo, naj nam nebeška Vladarica izprosi za prihodnji dan ugodnega vremena. Prvi majnik je veselo napočil, bilo je sicer močno vetrovno, a vendar se je kot ribje oko čist, nebeški obok nad nami razprostiral. Okoli desete ure, ko je za eno uro veter potihnil, kar se je vsem čudno zdelo, prišlo je šest gg. duhovnikov k lepo okinčani Mančerkovi kapeli, kjer je začasno bila shranjena podoba Lurške Matere Božje in je bilo že sila veliko ljudi zbranih. Kapela se odpre,